לפדותו ומותר בהנאה ויש לומר דכיון דכמו שהוא עכשיו לא שוי מידי לא שייכא ביה מעילה והיינו נמי טעמא דכל איסורי הנאה אין מקדשין בהן האשה אע"ג דכל הנשרפין אפרן מותר ואפילו אי דבר הגורם לממון כממון דמי ומעל לא דמי דהתם חזי לאחר הפסח שהוא כמו שהוא בעין ועוד יש לומר הא דאין מקדשין באיסורי הנאה היינו היכא דלית ביה שום פרוטה לכשיבא אפר ולתירוץ קמא קשה (א) הא חזי בעייה שלא כדרך הנאה ב): **הדר ביה רב אחא.** תימה דבפרק קמא דחולין (דף ד:) אמר דבריה הא מני ר' יהודה דאמר חמלן של עובדי עבירה לאחר הפסח מותר מיד מפני שמחליפים א) והכא מסקינן לר' יהודה אפילו חמץ של נכרי אסור אחר הפסח ב) ויש לומר דהתם סברוה כס"ד דהכא נרא אחא מעיקרא ורבינו תם מפרש לאו דווקא מיד דהא צריך שיהא שיעור להחליף והוא הדין שיהא חמץ זה לאו לעשות אחר הפסח:

רב אשי אמר דכולי עלמא. וקשה לר"י היכי גרסינן אי גרסינן דכולי עלמא פודין אם כן לרבנן אמאי לא מעל אף על גב דלישראל אסור בהנאה מכל מקום ימכרנו לנכרי ההקדש עצמו ואי גרים אין פודין אפילו לרבי יוסי הגלילי אמאי מעל ויש לומר דגרסי' אין פודין ואף על גב דאין פודין להאכיל לכלבים מכל מקום שרי להסיק תחת תבשילו ג) וכדפריש דהכא דקדושת דמים אין פודין מדרבנן ולא גזרו רבנן אלא שלא להאכילו לכלבים ד) אבל היכא דאין פודין מדאורייתא דהיינו היכא דאיכא קדושת הגוף אין פודין אפי' להסיק דהא תניא ה) (בפ"ק) דבכורות (דף טו.) אם ממו יקברו ויקאמר התם ממאי דהאי אם ממו יקברו משום דבעי הטעמה והערכה דילמא משום דאין פודין הקדשים להאכילן לכלבים והשתא אי טעמא משום דאין פודין אמאי יקברו והא רשאי להסיקו תחת תבשילו אלא ודאי מדאורייתא אין חילוק וכן נעיל (דף כב.) דרשינן ואי אתה משליך לכלב כל איסורין שבתורה ואסירי אפילו להסקה אלמא מדאורייתא אין לחלק בהנאה ואם תאמר לרבנן אמאי לא מעל הא הקדש יכול למכור לנכרי על מנת שיסיקנו לפניו ויש לומר דגזרינן אמת יאכלנו הנכרי וכהאי גוונא אמר במסכת ע"ז (דף טו.) אין מוכרין בהמה לנכרי על מנת לשוחטה וכו' ומכאן מוכיח ר"י שהמשהה חמץ בפסח ודעתו לבערו אינו עובר בשותה דאי אמרת דעבר אינו עובר בשותה אכתי אמאי מעל לרבי יוסי הא מיד כשיפדה אותו הוא שלו ומודה רבי יוסי דשלך אי אתה רואה אלא ודאי לא עבר וטעמא משום דלא ירהא ו) ניתק לעשה ולכך אינו עובר כשמבערו לבסוף: אמר

להא שמעתא משמיה דרב יוסף בהא לישנא דכולי עלמא אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים והכא בהא קמיפלגי בדבר הגורם לממון כממון דמי מאן דאמר מעל ז) קסבר א דבר הגורם לממון כממון דמי ומאן דאמר לא מעל קסבר דבר הגורם לממון לאו כממון דמי רב אחא בר יעקב אמר דכולי עלמא דבר הגורם לממון כממון דמי והכא בפלוגתא דרבי יהודה ורבי שמעון קמיפלגי מאן דאמר לא מעל כרבי יהודה ומאן דאמר מעל כר"ש והא רב אחא בר יעקב הוא דאמר דר' יהודה יליף שאור דאכילה משאור דראייה אלא הדר ביה רב אחא בר יעקב מההיא רב אשי אמר דכולי עלמא אין פודין ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי והכא בפלוגתא דרבי יוסי הגלילי ורבנן קמיפלגי מאן דאמר מעל כרבי יוסי ומאן דאמר לא מעל כרבנן: אמר רב חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור שלא בזמנו במינו אסור שלא במינו מותר במאי עסקינן אילימא בנותן טעם שלא בזמנו שלא במינו מותר הא יהיב טעמא אלא במשהו חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור רב לטעמיה ב) דרב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה במינו במשהו שלא במינו בנותן טעם רב גזר חמץ בזמנו שלא במינו אטו מינו ושלא בזמנו במינו אסור כרבי יהודה ושלא במינו מותר דשלא בזמנו ושלא במינו אטו מינו כולי האי לא גזרינן שמואל אמר חמץ בזמנו במינו אסור שלא במינו מותר שלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר חמץ בזמנו במינו אסור שמואל לטעמיה דרב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה במינו אסורין במשהו שלא במינו בנותן טעם שלא במינו אטו מינן לא גזר שלא בזמנו בין במינן בין שלא במינן מותרין כר' שמעון ורבי יוחנן אמר חמץ בזמנו בין במינו ובין שלא במינו אסור בנותן טעם שלא בזמנו בין במינן בין שלא במינן מותר חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו בנותן טעם ר' יוחנן לטעמיה ג) דר' יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו ד) כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן בנותן טעם שלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותרין כר' שמעון אמר

טעם נמי שרי ולקמן [נ.] פריך והא אסר ליה ר' שמעון משום קנסא: אמר

דכולי עלמא אין פודין. ורב יוסף: שמעון הוא דפליגי דשרי ליה לאחר פסח אף לאכילת ישראל ובהא פליגי מאן דאמר מעל סבר אף על גב דהשתא לא חזי הואיל ולקמייה גורם לממון דמי: הכי גרסינן **רב אחא בר יעקב אמר דכולי עלמא לממון דמי: ומאן דאמר לא מעל כרבי יהודה.** דאמרי' אף לאחר הפסח אסור בהנאה וכל שכן בפסח עצמו הלכך לאו ממון איכא דלישראל לא חזי ולאו גורם לממון איכא שאם יפדה לא יהנה ממנו ולנכרי לא מזדבן דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים: **ומ"ד מעל כר"ש.** דאמרי' דאי הוא לאחר הפסח אף (לאדם) [לישראל] והו"ל גורם לממון: **משאור דראייה.** ושל הקדש אף בפסח מותר והכא אמר לרבי יהודה לא מעל: הכי גרסינן **רב אשי אמר דכולי עלמא אין פודין ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי.** כלומר דכולי עלמא לנכרי לא מזדבנין ליה בפסח ומשום דלאחר הפסח דחזי לישראל לא ממייני ליה דדבר הגורם לממון לאו כממון דמי והכא טעמא דסבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אף תוך זמנו מותר בהנאה הלכך חזי למפרקיה ולהסיקו תחת תבשילו ומאן דאמר לא מעל כרבנן דאמרי חמץ בפסח אסור בהנאה ואי משום דמלי לשהויי לאחר זמן כר"ש השתא מיהא לאו ממון הוא: **חמץ בזמנו וכו'.** מפרש כוליה לקמיה: **אי נימא בנותן טעם שלא בזמנו שלא במינו מותר.** בתמיה. הא יהיב טעמא ורב מדקאמר שלא בזמנו במינו אסור גלי דעתיה דכר' יהודה סבירא ליה דאמר אף לאחר הפסח אסור: **שלא במינו.** נמי בזמנו אסור. ואע"ג דאית ליה לרב בכל איסורין שלא במינו בנותן טעם רב גזר בחמץ בזמנו הואיל ובכרת הוא שלא במינו אטו מינו ואע"ג דבחלב ודם לא גזר שלא במינו אטו מינו התם הוא דבדילי מיניה אבל חמץ לא בדילי מיניה הואיל ואוכלו כל ימות השנה: **שלא בזמנו במינו אסור לרבי יהודה.** דאמר לאחר הפסח דאורייתא הלכך אף תערובת אסור: **שלא במינו מותר דשלא בזמנו.** דאינו בכרת שלא במינו אטו מינו לא גזר כי היכי דלא גזר בבשר בחלב ובשאר איסורין: **ושמואל אמר כו'.** במשהו עסקינן שלא במינו מותר כשאר איסורין דלא גזר שמואל בחמץ שלא במינו אטו מינו: **לרבי שמעון.** דלאחר זמנו שרי ואפי' בנותן

יעקב אמר דכולי עלמא לממון דמי: ומאן דאמר לא מעל כרבי יהודה. דאמרי' אף לאחר הפסח אסור בהנאה וכל שכן בפסח עצמו הלכך לאו ממון איכא דלישראל לא חזי ולאו גורם לממון איכא שאם יפדה לא יהנה ממנו ולנכרי לא מזדבן דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים: **ומ"ד מעל כר"ש.** דאמרי' דאי הוא לאחר הפסח אף (לאדם) [לישראל] והו"ל גורם לממון: **משאור דראייה.** ושל הקדש אף בפסח מותר והכא אמר לרבי יהודה לא מעל: הכי גרסינן **רב אשי אמר דכולי עלמא אין פודין ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי.** כלומר דכולי עלמא לנכרי לא מזדבנין ליה בפסח ומשום דלאחר הפסח דחזי לישראל לא ממייני ליה דדבר הגורם לממון לאו כממון דמי והכא טעמא דסבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אף תוך זמנו מותר בהנאה הלכך חזי למפרקיה ולהסיקו תחת תבשילו ומאן דאמר לא מעל כרבנן דאמרי חמץ בפסח אסור בהנאה דאמר כל איסורין שבתורה במינו במשהו, וגזרה שלא במינו אטו מינו. שלא בזמנו, כלומר, אחר הפסח, במינו אסור במשהו, סבר לה כר' יהודה. שלא במינו לאחר הפסח מותר דלא גזר. ושמואל אמר חמץ בפסח [במינו] אסור במשהו, שמואל לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינן במשהו, שלא במינו שרי, ולא גזר שלא במינו אטו מינו. שלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר כר' שמעון. ור' יוחנן אמר חמץ בפסח בין במינו בין שלא במינו אסור בנותן טעם, ר' יוחנן לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן אסור בנותן טעם. לאחר הפסח בין במינן בין שלא במינן מותר כר' שמעון.

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ז מהלכות מועבה הל' ז טוש"ע יו"ד סי' שפו סעיף ה:
סח ב מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הלכה ז ממג לאוין קמא טוש"ע י"ד סימן לח סעיף ה:

רבינו חננאל

פירוש דבר הגורם לממון, כגון מי שנגזל חמץ זה של הקדש, אם הוא בעינו מחזירו לו לנגזל ופטור. דתנן גזל חמץ ועבר עליו בפסח אומר לו הרי שלך לפניך, וכיון שאכלו נתחייב הגוזל לשלם לו ממון, ואע"פ שחמץ בפסח אינו ממון השבתו גורם לשלם ממון. **רב אחא בר יעקב אומר כולי עלמא דבר הגורם לממון לאו כממון דמי.** והכא בפלוגתא דר' יהודה ור' שמעון פליגי, ת"ק כר' שמעון דאמר תוך זמנו הוא דעבר עליו בלאו, לאחר זמנו אינו עובר עליו בלא כלום, וממון מעליא הוא, לפיכך מעל. ויש אומרים כר' יהודה דאמר אפילו לאחר זמנו עובר בלאו. ואמרינן והא רב אחא הוא דאמר דר' יהודה יליף שאור דאכילה משאור דראיה, מה שאור דראיה של גבוה מותר בראיה, כך שאור דאכילה של גבוה מותר לאחר זמנו אפילו באכילה, ולמה לא מעל, אלא ודאי הדר ביה. **רב אשי אמר כולי עלמא אין פודין קדשים להאכילן לכלבים.** ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי, והכא בפלוגתא דר' יוסי הגלילי ורבנן קא מיפלגי. ת"ק כר' יוסי הגלילי, דקתני ותמה על עצמך האיך חמץ אסור בהנאה כל שבעה, ויש אומרים כרבנן. ירושלמי. מתני' דקתני חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר בהנאה, במקום שלא נהגו לאכול פת שלל גוים, אבל במקום שנהגו לאכלו מותר אפילו באכילה. פירוש כגון שהיה ישראל רואהו ומסייעהו באפיית אותה הפת, וקיי"ל בזמן שישראל רואהו, כגון הבצקות של גוים דאמור רבנן אדם ממלא כרסו מהן אלו וכיוצא בהן. אם היה גנו של נכרי סמוך לגנו של ישראל, ונתגלגל חמץ מגנו של גוי לגנו של ישראל הרי זה דוחפו בקנה. היתה שבת או יום טוב כופה עליו כלי. רב אמר צריך שיאמר בשעה שיבער בא"א אמ"ה אקב"ו על בער חמץ, וצריך נמי שיאמר כל חמץ שישנו ברשותי ואיני יודע בו, יהא בטל. אמר **רב** חמץ

מסורת הש"ס

ה) [לעיל ה:] כתוס' לד. כ"ק עמ': לח: [קה:] שבועות ל:, לג., **ב)** ע"ז עג:, **ג)** [לעיל כח.], **ד)** [לעיל כח:], **ה)** [וע"ע תוס' קדושין נו: ד"ה המקדש וכו'], **ו)** [וע' תוס' ב"ק נג: ד"ה לענין כליס], **ז)** [ל"ל בפ"ק], **ח)** [ע' לקמן לח. תד"ה בפלוגתא],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אין פודין וכו' ולתירוץ קמא קשה. נ"ב עיין בתוס' פ' אלו דברים דף נו כד"ה המקדש בעצלה:

מוסף תוספות

א. בשל עובדי כוכבים. רש"י שם. ב. וקשיא דר' יהודה אדר' יהודה. תוס' ר"פ. ג. או לצורך הנאה אחרת. תוס' ב"ק נג: ד. שהוא מגונה יותר. תוס' שלמן.

רבינו חננאל (המשך)

בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור אפילו במשהו, רב לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינו במשהו, וגזרה שלא במינו אטו מינו. שלא בזמנו, כלומר, אחר הפסח, במינו אסור במשהו, סבר לה כר' יהודה. שלא במינו לאחר הפסח מותר דלא גזר. ושמואל אמר חמץ בפסח [במינו] אסור במשהו, שמואל לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה במינן במשהו, שלא במינו שרי, ולא גזר שלא במינו אטו מינו. שלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר כר' שמעון. ור' יוחנן אמר חמץ בפסח בין במינו בין שלא במינו אסור בנותן טעם, ר' יוחנן לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן אסור בנותן טעם. לאחר הפסח בין במינן בין שלא במינן מותר כר' שמעון.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו ובין שלא במינו אסור בכל שהוא ברב. פסק רש"י בחולין דמין במינו במשהו כרבי יהודה דאמר בפ' כל הבשר (חולין קט.) מין במינו לא בטיל ואף רבי קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכולן דהלכתא הכי ועוד הביא ראיה מהא דפליגי אביי ורבא בפרק במה דע"ז (דף סו.) אלא דאמרא ואלא דשיכרא אמירא דחיטי ואמירא דשעורי רבא אמר במשהו אביי אמר נותן טעם משום דמר סבר בתר שמא אזלינן ומר סבר בתר טעמא אזלינן אלמא בין לאביי בין לרבא מין במינו במשהו ועוד פסק רבא בשמעתא מין במינו במשהו כרב ור"ת אומר דכל אלו אינם ראיות דאין הלכה לא כר' יהודה ולא כרבי והביא דפ' בתרא דתמ' ע"ז פלוגתא דאביי ורבא מני למימר דחמירא ואלא דטבל ויין נסך דמודו ר' יוחנן ור"ל שהם במשהו[א] ודשמעתא אי גר' במשהו כרב י"ל שפוסק בחמץ כרב ולא מטעמי' דרב דס"ל בכל איסורין שבתורה במינו במשהו ורבא נ"ל ליה לא דוקא בחמץ בפסח משום חומרא דחמץ[ב] וגם רב יהודאי גאון פסק כן דדוקא בחמץ פסק רבא כרב דשאלו מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו כרב או בנותן טעם כר"י והשיב מדאמר רבא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסרה רבא בר אהילאי למיכל' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי[ג] אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין

אמר רבא הלכתא [א]חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור בכל שהוא ברב. [ב]שלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר כרבי שמעון ומי אמר רבא הכי והאמר רבא [ג]רבי שמעון קנסא קנים הואיל ועבר עליו בבל יראה ובל ימצא הני מילי בעיניה אבל על ידי תערובת לא ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא כי הוינן בי רב נחמן כי הוו נפקי שבעה יומי דפסחא אמר לן פוקו וזבינו חמירא דבני חילא: [ד]אמר רב קדירות בפסח ישברו ואמאי לשהינהו אחר הפסח וליעבד בהו שלא במינן גזירה דילמא אתו למיעבד בהו במינו ושמואל אמר [ה]לא ישברו אבל משהי להו לאחר זמנו ועביד בהו בין במינו בין שלא במינו ואזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל להנהו דמזבני כנדי אשוו זביני אכנדיכי ואי לא דרשינא לכו כרבי שמעון ולידרוש להו דהא שמואל כרבי שמעון סבירא ליה אתריה דרב הוה [ו]ההוא תנורא דטחו ביה טיהיא אסרה רבא בר אהילאי למיכל' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי[ז] [ח]אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו ובין שלא במינו אסור בכל שהוא ברב. פסק רש"י בחולין דמין במינו במשהו כרבי יהודה דאמר בפ' כל הבשר (חולין קט.) מין במינו לא בטיל ואף רבי קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכולן דהלכתא הכי ועוד הביא ראיה מהא דפליגי אביי ורבא בפרק במה דע"ז (דף סו.) אלא דאמרא ואלא דשיכרא אמירא דחיטי ואמירא דשעורי רבא אמר במשהו אביי אמר נותן טעם משום דמר סבר בתר שמא אזלינן ומר סבר בתר טעמא אזלינן אלמא בין לאביי בין לרבא מין במינו במשהו ועוד פסק רבא בשמעתא מין במינו במשהו כרב ור"ת אומר דכל אלו אינם ראיות דאין הלכה לא כר' יהודה ולא כרבי והביא דפ' בתרא דתמ' ע"ז פלוגתא דאביי ורבא מני למימר דחמירא ואלא דטבל ויין נסך דמודו ר' יוחנן ור"ל שהם במשהו[א] ודשמעתא אי גר' במשהו כרב י"ל שפוסק בחמץ כרב ולא מטעמי' דרב דס"ל בכל איסורין שבתורה במינו במשהו ורבא נ"ל ליה לא דוקא בחמץ בפסח משום חומרא דחמץ[ב] וגם רב יהודאי גאון פסק כן דדוקא בחמץ פסק רבא כרב דשאלו מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו כרב או בנותן טעם כר"י והשיב מדאמר רבא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסרה רבא בר אהילאי למיכל' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי[ז] [ח]אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו אסור בכל שהוא ברב. [מולין קט.] מין במינו לא בטיל ואף רבי יהודה דאמר בפ' כל הבשר (חולין קט.) מין במינו לא בטיל ואף רבי קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכולן דהלכתא הכי ועוד הביא ראיה מהא דפליגי אביי ורבא בפרק במה דע"ז (דף סו.) אלא דאמרא ואלא דשיכרא אמירא דחיטי ואמירא דשעורי רבא אמר במשהו אביי אמר נותן טעם משום דמר סבר בתר שמא אזלינן ומר סבר בתר טעמא אזלינן אלמא בין לאביי בין לרבא מין במינו במשהו ועוד פסק רבא בשמעתא מין במינו במשהו כרב ור"ת אומר דכל אלו אינם ראיות דאין הלכה לא כר' יהודה ולא כרבי והביא דפ' בתרא דתמ' ע"ז פלוגתא דאביי ורבא מני למימר דחמירא ואלא דטבל ויין נסך דמודו ר' יוחנן ור"ל שהם במשהו[א] ודשמעתא אי גר' במשהו כרב י"ל שפוסק בחמץ כרב ולא מטעמי' דרב דס"ל בכל איסורין שבתורה במינו במשהו ורבא נ"ל ליה לא דוקא בחמץ בפסח משום חומרא דחמץ[ב] וגם רב יהודאי גאון פסק כן דדוקא בחמץ פסק רבא כרב דשאלו מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו כרב או בנותן טעם כר"י והשיב מדאמר רבא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסרה רבא בר אהילאי למיכל' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי[ז] [ח]אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו אסור בכל שהוא ברב. [מולין קט.] מין במינו לא בטיל ואף רבי יהודה דאמר בפ' כל הבשר (חולין קט.) מין במינו לא בטיל ואף רבי קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכולן דהלכתא הכי ועוד הביא ראיה מהא דפליגי אביי ורבא בפרק במה דע"ז (דף סו.) אלא דאמרא ואלא דשיכרא אמירא דחיטי ואמירא דשעורי רבא אמר במשהו אביי אמר נותן טעם משום דמר סבר בתר שמא אזלינן ומר סבר בתר טעמא אזלינן אלמא בין לאביי בין לרבא מין במינו במשהו ועוד פסק רבא בשמעתא מין במינו במשהו כרב ור"ת אומר דכל אלו אינם ראיות דאין הלכה לא כר' יהודה ולא כרבי והביא דפ' בתרא דתמ' ע"ז פלוגתא דאביי ורבא מני למימר דחמירא ואלא דטבל ויין נסך דמודו ר' יוחנן ור"ל שהם במשהו[א] ודשמעתא אי גר' במשהו כרב י"ל שפוסק בחמץ כרב ולא מטעמי' דרב דס"ל בכל איסורין שבתורה במינו במשהו ורבא נ"ל ליה לא דוקא בחמץ בפסח משום חומרא דחמץ[ב] וגם רב יהודאי גאון פסק כן דדוקא בחמץ פסק רבא כרב דשאלו מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו כרב או בנותן טעם כר"י והשיב מדאמר רבא חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסרה רבא בר אהילאי למיכל' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי[ז] [ח]אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו אין

אמר רבא הלכתא חמץ בזמנו בין במינו ובין שלא במינו אסור בכל שהוא ברב. פסק רש"י בחולין דמין במינו במשהו כר

והלכתא אידי ואידי ברותחין. תימה דתניא בתוספתא דע"ז הסכין והשפוד והאסכלא מלבנן באור ובפרק קמא דחולין (דף ח: וש"ס) אמר כגון שלבנה באור אלמא צריך ליבון ותירץ ר"ת דאמר בירושלמי דמיירי בסכינים ארוכים שלולין בסס בשר דומיא דשפוד וכן ההוא דחולין ועוד יש לחלק בין התירא בלע ובין איסורא בלע [8] כדמחלק רב אשי בשילהי מסכת ע"ז והא דמצריך להו רב אשי הכא ליבון מחמיר על עצמו היה:

התורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם דכתיב ביה ישבר. וא"ת מיפוק ליה דמחזיק להו דמידייתי והיינו אחר הגעלה דאי לפני הגעלה שאר כלים נמי מידייתי וי"ל דלעולם מיירי קודם הגעלה וכמו שפ"ה בע"ז (דף לד.) דמידייתי בחוץ וכיון דמידייתי מבחוץ בלעי טפי וא"ת והלא יוצא מידי דופיו ע"י כבשונות דבזמיס בפ' סס חטאת (דף לו. וש"ס) פריך וליהדריהו לכבשונות ואמאי קדירות במקדש ישברו ומשני לפי שאין כבשונות בירושלים הא יש כבשונות שרו בחזיה לכבשונות וכן לעיל אמר (אבל) קדירה לא דלמא חיים עלה הא לאו הכי שרי קדירות בהיסק מבפנים וכן אמר אי מלא גומרי שפיר דמי ואור"ת דזה לא חשיב יוצא מידי דופיו דכיון שהסיקו נעשה ככלי חדש שכן דרך כלי חרס כשעושין אותו נותנו אותו בכבשן להסיקו [ב] וא"ת והיכי מייתי ראיה מדכתיב ישבר דילמא גזירת הכתוב הוא דאפי' תלאו באויר התנור בעי בעי התם [ג] רבא בר חמא אי קשיל ליה דרבא בר חמא אי אוכמא בין חיורי ובין ירוקי שרי וכי תימא יין נסך דרבנן חמץ דאורייתא [ד] כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון אמר ליה זה תשמישו על ידי חמין וזה תשמישו על ידי צונן אמר רבא בר אבא אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל [ה] כל הכלים שנשתמשו בהן חמץ בצונן משתמש בהן מצה חוץ מן בית שאור הואיל שחימוצו קשה אמר רב אשי [ו] בית חרוסת בבית שאור שחימוצו קשה דמי אמר רבא [ז] הני אגני דמחוזא הואיל ותדירי למילש בהו חמירא ומשהו בהו חמירא בבית שאור שחימוצו קשה דמי פשיטא מהו דתימא כיון דרויחא שליט בהו אוירא ולא בלעי קמ"ל: **מתני'** נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה [ח] וישראל שהלוה את נכרי על חמצו אחר הפסח אסור בהנאה: **גמ'** איתמר בעל חוב אביי אמר למפרע הוא גובה ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה כל היכא דאקדיש לוה וזבין לוה כולי עלמא לא פליגי דאתי מלוה וטריף ואתי

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל' כב טוש"ע יו"ד סימן צ] סעיף ב):

עג ב מיי' פ"ב מהל' מו"מ הל' כב טוש"ע ח"מ סי' תנא סעיף ג:

עד ד מיי' פ"ב מהל' מו"מ הל' כד סמג לאוין עח טוש"ע ח"מ סי' תנא סעיף ג:

עה ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

עו ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

עז ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

עח ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

עט י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

פ כ שם סעיף ג:

מוסף רש"י

טשין. טוחן (ב"מ צא.). הני מאני דקוניא. כלי חרס שמתפיין עליהם עופרת שקורין פלומבלי"ר בלע"ז (כתובות קז:) כלי חרס מטופח בשבר (ע"ז לג:). ירוקא לא תיבעי לך. דמשום דמקריף, שיש בו קרקע מחפורת של קריף ובלעי טפי (שם). והיורי. לפי שהעופרת המליקה את החרס ואינו מעיתו לבלוע, אבל היקופים מעורב קריף שקורין אלו"ס בתוך העופרת והוא עז ומחלחל את החרס ומולע, וכיי אמרינן במס' ע"ז (שם) דמקרפי ובלעי (כתובות קז:). קרטופני. בקעים ודקיקים (ע"ז שם). דמדייתי. מזיעין דפיהם מבחוץ ממחת בליעותן (שם לד.). התורה העידה על כלי חרס. דכתיב ישבר, לפיכך לא יהא מלא שבירה (שם). זה תשמישו על ידי חמין. לענין חמץ נשתמשו כל יומות השנה חמין ובלעי טפי (שם).

רבינו חננאל

ואקשינן לרב נמי נסקינהו להני קדרות מבפנים ויבשל בהו. ומשני תנור היינו דרך תשמישו לאסוקי מבפנים, אבל קדרות דלאו היינו אורחייהו, ואי אמרת ליה לאסוקינהו מבפנים חאיס עליהו, חאיש דלמא פקעי ולא עביד, הלכך גזרינן בהו. פירוש בובינא. כגון טגן של חרס שאופין עליו עוגות. אי מלייה בחלים ואראתיה שפיר דמי למיפא עליה מצה. ואסקינא הסכינין וידותיהן מגעילן ברותחין בכלי ראשון. פירוש, בירוה מלאה מים רותחין, והיא על גבי כירה רותחת. וכן עץ פרור, והוא התרווד שמנער בו הקדרות רותחות. דקיימא לן כבולען כך פולטן, כשם שבליעתן ברותחין כך פליטתן ברותחין. ואסקינא הני מאני דקוניא. פירוש כלי חרס מטליין שנשתמש בהן גרי אפילו בשאר ימות השנה אסירי לאשתמושי בהו ישראל, בין אוכמי בין חיוארי, וכל שכן ירוקי. ולא תימא הני דאית בהו קרטופני, כגון סדקין, אלא אע"ג דשיעי, כיון דמדייתי, כשמשתמשין בהן נעשים ב) כשחורין, משחל שחלי. כלומר אסירי להשתמש בהן כל ימות השנה וכל שכן בפסח. אבל הני מאני דקוניא דאשתמשו בהו גרים בין נסך שרו. בדדרש מרימר דשרו ואע"ג דחמץ דאורייתא ויין נסך דרבנן וכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, חמץ בפסח השתמשו בחמין, הלכך לעולם אסור, אבל יין נסך תשמישו בצונן ג) ובהתרחה סגי להו. אמר **רב זביד הלכתא משמיה דשמואל כל הכלים של חרש שנשתמשו בהן בצונן** משתמש בהן בפסח, חרס מבית שאור, והוא כלי חרש שמצניעין בו שאור, מפני שחימוצו קשה ונבלע כח החימוץ בכלי. ובית חרוסת דינו כדין בית שאור דאסור. אמר **רבא אגאני** דמשהו בהו חמירא אע"ג דרויחי ושליט בהו אוירא כבית שאור דמי אלמא לא בלעי קמ"ל. **מתני'** נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה [וקימ"ל דלא שרו בפסח אלא בכלי חרס חדשים]. **מתני'** נכרי שהלוה את ישראל על חמצו לאחר הפסח מותר בהנאה. אוקימנה בשהרהיני אצלו להאי חמץ אצל הגרי. והוא אצל הגרי וקבע לו זמן קודם הפסח. דכיון דעבר הזמן קנייה הגרי ונעשה כחמצו של גרי. **איתמר בעל חוב**, אביי אמר למפרע הוא גובה, מעות ההלואה, ואם מכר המלוה או הקדיש נכסיו של לוה והגיע הזמן ולא פרעו נחברר כי מאותה העת של מלוה היו ומה שעשה מאותה העת עשוי. ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה, ומה שהקדיש או מכר המלוה לא עשה כלום מאותו העת שהקדיש לא היו שלו. הלא תראה שאלו היה לו ללוות מעות היה משלקח למלוה במעות, ולא היה יכול לומר לו הקרקע הוא קנוי (לו) [לין], ונמצא כי עכשיו קנה הנכסים. אבל אם מכר הלוה הכל מודים דאתי מלוה וטריף, ואי אקדיש לוה אתי מלוה ופריק להנהו נכסי, דתנן בערכין פ"ו מוסיף עוד דינר ופודה

עשין. לשון טח: **מאחר דאיסופא רבא בר אהיליאי.** ומשמעינן דהיסק מועיל לכלי חרס קדירות בפסח אמאי יבשבו ויתלבנו: **גר"ל.** רב מוקים ליה לההוא דקתני עד שיוסק דמשמע הא דוסק שרי בתנור של מתכת אבל של חרס אסורה העידה עליו שאינו יוצא מידי דופיו לעולם: **חיים עלייהו.** ואי שרית ליה על ידי היסק פנים מורה היתירא וסמיך אהיסק בחוץ: **בוליא.** כלי שהוא מרעפים שקוין טייל"ש ואופין ומטוגנין בו ככר: **לדידי חדשא עבדא.** לגורכי עושין סכינים חדשים: **למר אפשר ליה.** שהרי עשיר אתה: **קפייהו בטינא.** להגן עליהם אלא ישרפם האור: **והלכתא.** לא צריך לאותביניהו בגורא אלא פרזלייהו כי קפייהו נמי סגי להו בהגעל' ברותחין: **עץ פרור.** שמגיסין בו הקדירה **כבולעו כך פולטו.** כבולעו מתוך כלי ראשון כך פולטו בכלי ראשון: **קוגייא.** פלומי"ר בלע"ז ושל חרס הוא וטוח בשבר: **ירוקי.** עשויין מקרקע שמופיסים ממנה צריף אלו"ס בלע"ז והוא עז ומולע לעולם: ה"ג **ירוקי לא היבעי לך דודאי אפיר מלרפי ובלעי.** דמלרפי צריף: **קרטופני.** בקעים: **לי היבעי לך דשיעי.** שהן חלקים: **דמדייתי.** פולטין המשקין מדופנן החיצון ובלע"ז טרשטדט"ש וכיון דמידייתי ודאי בלעי והואיל ובלעי שוב אינן פולטין שהתורה העידה על כלי חרס שכיון שבלע אינו יוצא מידי דופיו לעולם שהרי בכלי עץ ומתכות כתב לך יטטף תעבירו בשא[ו] ומורק ושוטף[ו] אבל בכלי חרס ישברי[ו]: חמץ תשמישו ע"י חמין כל השנה אבל יין נסך לא נשתמש בו אלא צונן: **בית חרוסת.** כלי שנותנין בו חומץ וכל דבר שיש לו קיהוי ורגלין ליתן בו קמח ועשוי לטבל בו בשר כל ימות השנה והקמח מתחמץ מחמת הקיהוי ולשון חרוסת קיהוי לייגירו"ש בלע"ז: **בית שאור.** כלי שהאשה שורה וממתח בו את השאור ונותנתו בעיסה ופעמים שהוא שוהה שם בגילה: **אגני.** עריבות מיי"ן: **מתני' נכרי שהלוה את ישראל.** מעות על חמצו קודם הפסח ועבר עליו הפסח מותר בהנאה. ולקמיה [לא.] בגמרא מוקי לה כשהרהינו אלו בביתו ושוהה אצל הנכרי כל ימות הפסח דכיון דמעות זמניה ולא פרעיה ומתוסר גוביינא נמי לא הוה שהרי אלו נתון ליגלגי מילתא למפרע דמשעה שהרהינו אלו הוה דידיה: **ישראל שהלוה את הנכרי בו'.** נמי כיון דהרהינו אלו ומעות זמניה ולא פרעי' מההיא שעתא דאתחייבי קם ליה ברשותיה: **גמ' בעל חוב.** המלוה את חבירו ושיעבד לו נכסיו שאם לא אפרע לך על דופיו לעולם: **חיים עלייהו.** ואי שרית ליה על ידי היסק פנים מורה היתירא וסמיך אהיסק בחוץ: **בוליא.** כלי שהוא מרעפים שקוין טייל"ש ואופין ומטוגנין בו ככר: **לדידי חדשא עבדא.** לגורכי עושין סכיני חדשים: **למר אפשר ליה.** שהרי עשיר אתה: **קפייהו בטינא.** להגן עליהם אלא ישרפם האור: **והלכתא.** לא צריך לאותביניהו בגורא אלא פרזלייהו כי קפייהו נמי סגי להו בהגעל' ברותחין: **עץ פרור.** שמגיסין בו הקדירה **כבולעו כך פולטו.** כבולעו מתוך כלי ראשון כך פולטו בכלי ראשון: **קוגייא.** פלומי"ר בלע"ז ושל חרס הוא וטוח בשבר: **ירוקי.** עשויין מקרקע שמופיסים ממנה צריף אלו"ס בלע"ז והוא עז ומולע לעולם: ה"ג **ירוקי לא היבעי לך דודאי אפיר מלרפי ובלעי.** דמלרפי צריף: **קרטופני.** בקעים: **לי היבעי לך דשיעי.** שהן חלקים: **דמדייתי.** פולטין המשקין מדופנן החיצון ובלע"ז טרשטדט"ש וכיון דמידייתי ודאי בלעי והואיל ובלעי שוב אינן פולטין שהתורה העידה על כלי חרס שכיון שבלע אינו יוצא מידי דופיו לעולם שהרי בכלי עץ ומתכות כתב לך יטטף תעבירו בשא[ו] ומורק ושוטף[ו] אבל בכלי חרס ישברי[ו]: חמץ תשמישו ע"י חמין כל השנה אבל יין נסך לא נשתמש בו אלא צונן: **בית חרוסת.** כלי שנותנין בו חומץ וכל דבר שיש לו קיהוי ורגלין ליתן בו קמח ועשוי לטבל בו בשר כל ימות השנה והקמח מתחמץ מחמת הקיהוי ולשון חרוסת קיהוי לייגירו"ש בלע"ז: **בית שאור.** כלי שהאשה שורה וממתח בו את השאור ונותנתו בעיסה ופעמים שהוא שוהה שם בגילה: **אגני.** עריבות מיי"ן: **מתני' נכרי שהלוה את ישראל.** מעות על חמצו קודם הפסח ועבר עליו הפסח מותר בהנאה. ולקמיה [לא.] בגמרא מוקי לה כשהרהינו אלו בביתו ושוהה אצל הנכרי כל ימות הפסח דכיון דמעות זמניה ולא פרעיה ומתוסר גוביינא נמי לא הוה שהרי אלו נתון ליגלגי מילתא למפרע דמשעה שהרהינו אלו הוה דידיה: **ישראל שהלוה את הנכרי בו'.** נמי כיון דהרהינו אלו ומעות זמניה ולא פרעי' מההיא שעתא דאתחייבי קם ליה ברשותיה: **גמ' בעל חוב.** המלוה את חבירו ושיעבד לו נכסיו שאם לא אפרע לך על

ג) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ב:]

עח ד מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כד סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ג:

עט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

פ ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

פא ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

פב ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

פג י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

פד כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר אמר אמר מר מרי דפיסחא: (ב) שם בעו מיניה ממרימר הני מאני דקוניא: (ג) שם בלעי ואמרי מ"ט התורה העידה: (ד) שם ממן דאמרינא דהא כל דתקון:

גליון הש"ם

גמ' אין משיין. ועי' ב"ב קי ע"ב תוד"ה נשוט:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה התורה העידה כו' כיון דחשיב כאחד. נמחק מגמ כאחד וכ"ב ל"ל כאחד ור"ל דחשיב ע"י היסקם כלי אחד וכ"ה בתוס' שבתו"ס ע"ש ע"ז יעו"ש:

הגהות מהר"י לנדא

(א) תוס' ד"ה התורה העידה וכו' כיון דחשיב כאחד. צ"ל כיון דחשיב כאחד:

לעזי רש"י

טיולי"ש. רעפים.
פלומי"ר. לצפות בעופרת.
אלו"ס. אלום.
טרשטדט"ש [טרישטריש"ט]. נוטף, מבעבע.
אייגירו"ש [איגרו"ם]. חמרצות.
מיי"ן. קַרבות (משאורות, ארגמים ללוש בהם את הבצק).

מוסף תוספות

א. [ואף] דכי פליט, איסורא פליט, לא חמיר איסורו, שכשנעשה [איסור] לא הוה איסור בעיניה, שבתוך דופני הכלי היה בלוע ומעולם לא הוכר איסורו. רש"י ע"ז עו. ב. ומיהו במקדש אית להו תקנתא בהכי אבל לדידן לא דחייס עליייהו דלמא פקע. ר"ן על הרי"ף. ג. ואי טעמא משום בליעה מאי קא בעי רמי בר חמא. תוס' הרא"ש.

(ב) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ב:]

עא ג מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כב טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ג:

עב ד מיי' שם הל' כג טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:

עג ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

עד ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

עה ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

עו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

עז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

עח כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ג) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

עט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

פ ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

פא ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

פב ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

פג י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

פד כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ד) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

פה ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

פו ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

פז ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

פח ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

פט י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

צ כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ה) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

צא ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

צב ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

צג ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

צד ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

צה י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

צו כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ו) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

צז ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

צח ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

צט ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

ק ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קא י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קב כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ז) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קג ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קד ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קה ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קח כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ח) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קי ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קיא ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קיב ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קיג י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קיד כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ט) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קטו ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קטז ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קיז ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קיח ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קיט י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קכ כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(י) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קכא ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קכב ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קכג ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קכד ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קכה י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קכו כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כ) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קכז ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קכח ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קכט ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קל ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קלא י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קלב כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כא) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קלג ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קלד ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קלה ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קלו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קלז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קלח כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כב) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קלט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קמ ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קמא ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קמב ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קמג י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קמד כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כג) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קמה ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קמו ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קמז ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קמח ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קמט י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קנ כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כד) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קנא ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קנב ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קנג ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קנד ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קנה י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קנו כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כה) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קנז ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קנח ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קנט ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קס ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קסא י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קסב כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כו) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קסג ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קסד ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קסה ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קסו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קסז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קסח כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כז) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קסט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קע ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קעא ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קעב ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קעג י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קעד כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כח) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קעה ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קעו ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קעז ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קעח ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קעט י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קפ כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(כט) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קפא ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קפב ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קפג ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קפד ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קפה י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קפו כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(ל) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קפז ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קפח ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קפט ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קצ ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קצא י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קצב כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(לא) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קצג ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קצד ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קצה ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קצו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קצז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קצח כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(לב) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קצט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קא ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קב ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קג ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קד י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קה כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(לג) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קו ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קז ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קח ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קט ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קי י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קיא כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(לד) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף ד:]

קיב ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף כג:

קיג ו מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' קלה סעיף ו:

קיד ז ח מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח טוש"ע או"ח סי' תנא סעיף כב:

קטו ט מיי' שם טוש"ע סעיף ח:

קטז י מיי' פ"ד מהלכות ממרים הל' ה טוש"ע או"ח סי' תמא ס"ג:

קיז כ שם סעיף ג:

מוסף הגהות הב"ח

(לה) [מיי' פ"ב מהל' ממרים הל' כא סמג לאוין עח ט

ואפי' מלוה ופריק. מן ההקדש בדבר מועט כדי שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון וגובה חובו כתנן בערכין בפרק שור היתומים [כג:] הקדיש בתשעים מנה והיה חובו מאה מנה מוסיף מלוה זה על הלוואתו דינר ופורה את הנכסים הללו מיד הקדש בדינר זה ונוטלן בחובו ודינר דיהיב מפרש טעמא התם שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. ואף על גב דאמר רבא (כתובות דף נט:) הקדש ממן ושימרור מפקיען מידי שיעבוד דוקא קדושת הגוף קאמר רבא כגון קונמות או בהמה לקרבן או בגד שפירסו על המת כי היא דיבמות (דף סו:) גבי איצטלא דמילתא דפירסוה יתמי אמיתא דהוה משתעבד לכתובת האשה דאמר רבא קנייא מיתנא אבל קדושת דמים לא אמרינן: **כי פליגי דאקדיש מלוה.** בתוך הזמן את הקרקע המשועבד לו ולא הקדיש את החוב אלא הקרקע והשתא כשהגיע הזמן ולא פרעו זה והוא בא לגבותה מן הלוה מחר בו מן ההקדש: **כיון דאילו הוה ליה זוזי.** לוה ביום הזמן הוה מסלק ליה למלוה מן הקרקע בזוזי אישתכח אלא היה הקרקע קנוי לו עדיין אלא עכשיו כשהוא גובה אותה בחובו היא נקנית לו: **באחריות.** שמא יטלנה בעל חוב דראובן משמעון בשביל חוב שיעבדה לו ראובן שישלם לו ראובן זה מעותיו לשמעון ולא היו לו נכסים עוד על דבר אחריות זה: **וזקפן עליו במלוה.** אלא היו מעות לשמעון שפסק על שדה זו וכתב לראובן שטר עליהן ושיעבד נכסיו לו עליהן: **ומה ראובן.** המוכר ובא בעל חובו וטורפה משמעון ועדיין לא נתן שמעון המעות לראובן ולא ליתומיו ופייסיה שמעון לבעל חוב דראובן באותן המעות: **דינא הוא.** אע"ג דאבוהון קביל עליה אחריות מכירה זו אפילו הכי יכולין בני ראובן לבא על שמעון ולומר אין מטלטלי שבא אבון גבך לא היית חייב עליו אלא מעות ולא היה לך ליתנן לבעל חוב לבעל חוב דקרקע של יתומים הוא דאמרינן בעל חוב גובה אותה בחובת אביהן משום דמחייב אל שיעבודא עליהן אבל על מעות אלא היו בעין לא חייל שיעבודו מחייב עליהן וכשהן בעין אין כאן לוה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה כלום: **ואמר רבא** גרסינן: **אי פיקח.** זה שמעון יטען ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי ונותנה להם בחובותם ומחזר וגובה אותה מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן עליו דהשתא כי אגבי להו הא אדעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשביק גביה אלא קרקע: **בעל חוב.** אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן אלמא אמרינן הוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקנית לו: **אא"כ.** אמרינן איגלאי מילתא למפרע שהיתה קנויה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ח אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחייב דאבוהון דמי: **אלא אי אמרת.** כל הגובה קרקע בחובו אינה קנויה לו אלא מגבייה ואילך אמאי בעל חוב אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יהא דבר זה אלא כמי שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי הוה משתעבדא לבעל חוב: **שאני הכא דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדרבי נתן.** לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דאמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דאמר להן בעל חוב ליתומים מכח מי באתם וגביתם קרקע זו מכח שיעבוד של אביכן וכי היכי דמשתעבדא לאבוכון קרקע זו של לוה שלוה מאביכם משתעבדא נמי לדידי שהייתי מלוה של אביכן והמחויב לו כלום משועבד לי מדרבי נתן הלכך קדם שיעבודי עליה אפי' אצל לוה שהיתה ברשותו. ושמעון נמי אמר להו לבני ראובן כי היכי דהוי נכסיי משועבדין לאביכם בשביל חובו היו משועבדין גם לעצמי מכח אביכן שהיה לוה אצלי מחמת אחריות המכירה מדר' נתן דמה לי אני מה לי אחר הלכך אע"פ שלא היתה קנויה לאביכם מחייב אל שיעבודי עליה אצל עצמי: **לאשר אשם לו.** לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקבל שלו. בגבא קמא[ו] אמרינן אשם זה קרן: **הבן גברי שהלוה לו'.** קס"ד השתא בשלא מסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים שאם לא אתן לך עד יום פלוני בא לביתי וגבה מחמץ זה: **כשהרהינו אצלו.** בביתו של גברי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה תורת משכון ובעל חוב קונה משכון: **ישראל שהלוה את הגברי על חמצו.** קודם הפסח לאחר הפסח אינו עובר אם נהנה ממנו: **מאי נאו.** בשלא הרהינו ובהא קמיפלגי דת"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו': **אימא סיפא דברי הכל עובר.** ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפוקי פלוגתייהו בהא ולא לאשויי דעתייהו דלמאן דאמר לעיל ברשות עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דבשעת הלואה קם ליה ברשות גברי ולמאן דאמר התם כו':

אלא

ואתי מלוה ופריק [ו]דתנן [א]מוסיף עוד דינר ופודה את הנכסים האלו כי פליגי דובין מלוה וקדיש מלוה אביי אמר למפרע הוא גובה כיון דמטא זמניה ולא פרעיה איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא ברשותיה הוה קאי ושפיר אקדיש ושפיר זבין ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה כיון דאילו הוו ליה זוזי הוה מסליק להו בזוזי אישתכח דהשתא קא קני ומי אמר רבא הכי [ב]והאמר רמי בר חמא [ג]ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות וזקפן עליו במלוה ומת ראובן ואתא בעל חוב דראובן וטריף ליה משמעון ואתא שמעון ופייסיה בזוזי דינא הוא דאתו בני ראובן ואמרי ליה לשמעון אנן מטלטלי שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי פיקח שמעון מגבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו [ד]דאמר רב נחמן [ה]יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבו מחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אותה מהן הא הוי כמאן דזבין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי קא משתעבדי לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדר' נתן [ו]דתניא רבי נתן אומר [ז]מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין לזה ת"ל [ח]ונתן לאשר אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהינו אצלו לימא כתנאי ישראל שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר הכא אינו עובר

באחריות. אלא באחריות פשיטא דימן ליורשיו אפילו לא זקפן עליו במלוה אבל באחריות קמ"ל דה"א יעבכם לעצמו דה"ל כתופס מחייס קמ"ל דלא חשיב ליה כתופס מחייס כיון דזקפן עליו במלוה[א]: **ופייסיה** בזוזי. רבותא נקט אף על פי שנתן מעות לא מצי למימר המעות שנתחייבתי לאביכם נתתי לו:

משתעבדנא לב"ח דאבוכון מדרבי נתן. ולא"ת גבי מטלטלים נמי נימא הכי ונראה לר"י דדוקא גבי קרקע שייך למימר הכי דבא שיעבוד היא דכשהקרקע זו משועבדת לראובן משביון ליה כאילו היא בידו דהא אם מכרה או משכנה מוחזר לראובן וגובה אותה ולכך משועבדת נמי לבע"ח אבל מטלטלים אין להחשיבם כאילו הם בידו לראובן כיון שאילו מכרם או משכנם אין גובה מהן ומכאן יש להוכיח דהלכה כרבי נתן דהא רבא קאי כוותיה בשמעתין: אלא

שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי פיקח שמעון מגבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו [ג]דאמר רב נחמן [ד]יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבו מחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אותה מהן הא הוי כמאן דזבין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי קא משתעבדי לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדר' נתן [ה]דתניא רבי נתן אומר [ו]מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין לזה ת"ל [ז]ונתן לאשר אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהינו אצלו לימא כתנאי ישראל שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר התם עובר הכא אינו עובר למאן דאמר התם עובר הכא אינו עובר

אלא

מסורת הש"ס

ו) ערכין כג:, ב) כתובות לב., ג) ב"מ מג. כתובות לב. קי. ב"ב קכה., ד) קדושין טו. כתובות יט. ופב. גיטין ל. ב"ק מ:, ה) בס"א: בחובן, ו) [דף קי.].

תורה אור השלם

1. וְהִתְוַדּוּ אֵת חַטֹּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת אַשְׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָּו יֹסִף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ: במדבר ה ז

מוסף רש"י

מוסיף עוד דינר. בעל חוב יוסף עוד להלוותו דינר לוה (ערכין כג:). וזקפן עליו במלוה. אלא נתן לו שמעון דמי הקרקע אלא כתב לו שטר חוב עליהם (כתובות צב.). **ופייסיה בזוזי.** במעות דמי הקרקע שהיה חייב ליתמי פייס את הנשה בשביל ראובן שבאחריות מכרה לו (שם). מטלטלי שבק אבון גבך. והיה בעל חוב של אביהן מסולק ממנו שאין לו לו קרקע, והמעות לא היה לך ליתן, דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב, ועתה גם אתה אין לך לחזור עליהן על האחריות, לפי שאין לו קרקע מאביהן (שם). מגבי להו ארעא. כשתבעוהו היתומים יפרע להן קרקע בדמי המעות והדר גבי מייהו בשביל אחריות אביהם ולא מלו למימר לא יהנו קרקע זה מאביו אלא לקחתיו במעות, דאמר להו ע"י שעבוד חוב אביכם באה לכם והרי היא לכם כיורשת קרקע שלקח אביכם בחייו (שם). בעל חוב. של אביהם, חוזר וגובה אותה מהם. כאילו נפלה להם ממש בירושה (שם). ת"ל ונתן לאשר אשם לו. ולא כתב לאשר הלוהו, אלא לאשר האשם שלו, ואשם הוא קרן, כדאמרינן בהגחל (ב"ק קי.) גמי שהקדן שלו (כתובות יט:) לאשר הקדן שלו, ולא כתיב לאשר נשה בו (שם פב.). כשהרהינו אצלו. שמקרו בידו משכון (כתובות נט:) שנתנו במשכון בידי נכרי, דלא ממוסר רובינא ולא שעבוד אלא קנייס ממש (ב"ק צ.).

מוסף תוספות

א. שהרי לא הגיע זמן של פריעה, כדמוכח בכתובות [פה.] דבעינן הוכחה שעיכבם לשם תפיסה מחיים וכו'. [אי לא זקפן עליו במלוה הוה שמעון מצי למימר שהיה תופס ממון מחיים וכו', דעומדים ליפרע מיד בלא איחור. תוס' ר"פ.

עין משפט נר מצוה

פא א מיי' פ"ז מהלכות ערכין הלכה טז:
פב ב מיי' פי"ח מהל' מלוה הלכה י סמג עשין לד:
פג ג מיי' שם הלכה ט וסמג שם טוש"ע מ"מ סי' קז סעיף ח:
פד ד מיי' פ"ג שם הלכה ו סמג עשין לג טוש"ע מ"מ סי' פו סעיף ח:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות